

QORTI CIVILI - PRIM'AWLA

IMHALLEF : ONOR. DR. GINO CAMILLERI, LL.D.

Seduta tal-5 ta' April 2002

Citazzjoni numru 1427/92 GC

**L-Avukat Dottor Anthony Rutter Giappone ghan-nom
in rapprezentanza tas-socjeta' Mira Motor Sales
Limited**

vs

**Mario Tonna ghan-nom u in rapprezentanza tas-
socjeta' Paul Tonna Son of Santu Limited u Joseph
Zahra**

Il-Qorti

Rat ic-citazzjoni fejn l-attur nomine ppremetta:-

Illi fil-harga tal-Gazzetta tal-Gvern tal-11 ta' Settembru 1992 deher avviz (Dok. A) li fih inghad illi b'digriet moghti mill-Qorti tal-Kummerc fit-3 ta' Settembru 1992 fuq rikors ta' Mario Tonna gie iffissat il-jum tal-Gimgha 6 ta' Novembru 1992 mid-9.00 am sa nofsinhar ghall-bejgh bl-irkant li kien gie ordnat b'digriet tas-16 ta' Lulju 1992 li ghandu jsir f'Misrah l-Assedju l-Kbir, Valletta, tal-van Isuzu Reg. Numru V-3201 maqbud minghand Joseph Zahra;

Illi l-attur nomine in forza ta' kuntratt ta' hire purchase tat-2 ta' Ottubru 1991 kien biegh b'hire purchase l-imsemmi van lill-konvenut Joseph Zahra bil-prezz ta' sitt elef hames mija u tnejn u hamsin lira (Lm 6525) mil-liema somma l-konvenut hallas biss is-somma ta' elf sitt mija u hamsa u ghoxrin lira (Lm1625);

Illi skond paragrafu 4 tal-imsemmi kuntratt l-imsemmi van jibqa' proprjeta' tal-attur nomine sakemm jithallas il-prezz kollu filwaqt li skond paragrafu 8 l-attur nomine, ladarba l-hlas ma sarx, ghandu dritt li jiehu lura l-imsemmi van;

Illi jirrizulta illi l-proceduri tas-subbasta fuq imsemmija ma sarux biex jigi esegwit titolu ezekuttiv izda biss wara li l-konvenut Mario Tonna allega li ghandu jiehu xi flus minghand il-konvenut Joseph Zahra u li l-van de quo kien inghata fil-pussess tieghu bhala rahan;

Illi skond l-Artikolu 273 tal-Kodici tal-Organizzazzjoni u Procedura Civili (Kap 12) il-bejgh bl-irkant hu definit bhala dak l-att li permezz tieghu titolu ezekuttiv jigi ezegwit;

Illi l-Artikolu 253 tal-Kap 12 jelenka liema huma t-titoli ezekuttivi fil-waqt li l-*primo ricorso* tal-konvenut Mario Tonna ma jsemmi l-ebda titolu ezekuttiv;

Illi in vista tal-premess il-proceduri tas-subbasta numru 174/92 fl-ismijiet "Mario Tonna vs Joseph Zahra" huma ghalhekk nulli u mhux skond il-ligi;

Illi bla pregudizzju ghal fuq premess l-attur nomine ghandu ghaliex jahseb illi l-proceduri tas-subbasta fuq imsemmija qed isiru b'kolluzzjoni bejn il-konvenuti b'detriment ghall-attur nomine;

Illi s-subbasta de quo hija nulla stante illi fl-10 ta' Awissu 1992, id-debitur Joseph Zahra kien oppona ghall-bejgh bis-subbasta tal-vettura de quo, u dan ai termini tal-artikolu 1970 (2) tal-Kodici Civili;

Ghalhekk l-attur nomine talab li l-konvenuti jghidu ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti:

1. Tiddikjara illi l-proceduri tas-subbasta (mobbli) numru 174/92 fl-ismijiet Mario Tonna vs Joseph Zahra fuq imsemmija huma rritwali, nulli u bla effett ghar-ragunijiet fuq premessi;

2. Jigi per konsegwenza ordnat it-twaqqif tal-bejgh bl-irkant ghas-6 ta' Novembru 1992;

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni tal-attur nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut Mario Tonna fejn gie ecepit :-

1. Illi fl-ewwel lok ghandu jigi lliberat mill-osservanza tal-gudizzju u dan stante li r-*rahan* in kwistjoni ma giex moghti favuru izda favur socjeta' b'responsabilita' limitata minnu rapprezentata u ghalhekk fil-kwalita' tieghu personali certament ma hux il-legittimu kontradittur;

2. Illi fit-tieni lok jigi ecepit li t-talbiet kif mitluba fic-citazzjoni ma jistghux jigu akkolti kwantu ghall-ewwel darba peress li issa ma tistax tigi attackkata il-procedura utilizzata u dan stante li l-vettura in kwistjoni diga giet illiberata u fit-tieni lok it-tieni talba illum hija ezawrita u dan stante li s-subbasta saret u l-imsemmi van giet illiberat u kwindi ma fadalx proceduri ta' subbasta x'jigu sospizi;

3. Illi subordinament u minghajr pregudizzju, hawn si trattava ta' rahan ai termini tal-Kodici civili, liema artikolu huwa wiehed specjali. Li fl-ebda mument qatt ma kien hemm kolluzzjoni bejn il-konvenuti u dan kif ser jigi pprovat fil-kors tal-kawza;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut Mario Tonna debitament knfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut Joseph Zahra fejn gie except :-

1. Illi ma kien hemm ebda kolluzjoni bejn l-eccipjent u l-konvenut l-iehor Mario Tonna li wasslet ghall-proceduri ta' subbasta in meritu f'din il-kawza; tant illi l-eccipjent kien ipprezenta r-risposta tieghu skond il-ligi, cioe' l-artikolu 1970(2) tal-Kap 16, ghar-rikors ta' Mario Tonna sabiex jigi awtorizzat il-bejgh fl-irkant tal-vettura in kwestjoni b'mod illi l-istess bejgh ma setax jigi ordnat mill-Qorti u dan skond id-dispozizzjonijiet tal-ligi hawn imsemmija;

2. Illi, minghajr ebda pregudizzju ghall-premess, l-eccipjent qatt ma kkuntratta xi debitu f'ismu personalemt ma' Mario Tonna, billi huwa agixxa fil-konfront tieghu in rapprezentanza ta' socjeta';

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut Joseph Zahra debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Rat id-digriet tad-29 ta' Novembru 1993 li permezz tieghu gie ordnata korrezzjoni fl-okkju tal-kawza fis-sens li zdiehu wara l-isem tal-konvenut Mario Tonna l-kliem "ghan-nom u in raprezentanza tas-socjeta Paul Tonna Son of Santu Limited";

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut Mario Tonna nomine fejn gie except :

1. Illi fl-ewwel lok in-nullita' tac-citazzjoni u dan stante li filwaqt li l-okkju tal-kawza huwa dirett kontra l-eccipjent fil-kwalita' hemm premessa u cioe' nomine u dan konsegwentement ghall-korrezzjoni awtorizzata permezz ta' digriet tad-29 ta' Novembru, 1993, il-premessi u talbiet tal-istess citazzjoni huma diretti kontra l-eccipjent personalment u ghalhekk ghandu jigi lliberat mill-osservanza tal-gudizzju;

2. Illi fit-tieni lok subordinatament u bla pregudizzju ghas-suecceptit, it-talbiet kif mitluba fic-citazzjoni ma jistghux jigu akkolti - kwantu ghall-ewwel talba peress li f'dan l-istadju ma tistax tigi attackata l-procedura utilizzata u dan stante, (i) li l-vettura in kwestjoni diga giet illiberata validalment favur l-eccipjent u (ii) perss li qabel il-liberazzjoni taghha kellu kull opportunita' li jwaqqaf il-bejgh, haga li ma ghamilx - u kwantu ghat-tieni talba llum hija ezawrita u dan stante li r-rikjesta saret u l-imsemmi van gie definittivament illiberat u kwindi ma fadalx proceduri tas-subbasta x'jigu sospizi;

3. Illi subordinatament u minghajr pregudizzju, hawn si tratta ta' rahan ai termini tal-Kodici Civili, liema istitut tal-ligi huwa wiehed specjali. Li fl-ebda mument ma kien hemm kolluzjoni bejn il-konvenut u dan kif ser jigi ppruvat fil-kors tal-kawza;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut Mario Tonna nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Rat id-digriet tal-20 ta' Mejju 1996 li permezz tieghu gew inseriti xi kliem fil-korp tac-citazzjoni;

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut Mario Tonna propio et nomine fejn gie eccepit :

1. Illi fl-ewwel lok l-awtorizzazzjoni moghtija fl-20 ta' Mejju 1996 hija nulla stante li l-pegudizzjali li holqot ghall-eccezzjonijiet precedenti tal-konvenut fil-kawza bi ksur ghal dak li jistabilixxi l-artikolu 157 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta;

2. Illi ghall-bqija t-talbiet tattrici huma nfondati fil-fatt ghar-ragunijiet diga' dettaljatament spjegati f'diversi noti ta' eccezzjonijiet f'din il-kawza;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut Mario Tonna propio et nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Rat l-atti tas-subasta numru 174/92 fl-ismijiet "Mario Tonna vs Joseph Zahra";

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Semghet lill-konvenut Mario Tonna;

Rat il-verbal tas-seduta tal-21 ta' April 1998;

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-konvenut Mario Tonna nomine;

Rat in-nota ta' osservazzjonijiet tal-attur nomine;

Ikkonsidrat:

F'dawn il-proceduri s-socjeta attrici qed tghamel referenza ghal proceduri tas-subbasta numru 174/92 u qed titlob li jigi dikjarat li dawn l-istess proceduri fl-ismijiet "Mario Tonna vs Joseph Zahra", li kienu jinvolve l-bejgh tal-van Isuzu numru ta' registrazzjoni V-3201 maqbud minghand Joseph Zahra, huma rritwali, nulli u bla effett u konsegwentement li jigi ordnat li jitwaqqfu l-istess proceduri;

Mill-provi jirrizulta li s-socjeta attrici kienet bieghat b'kuntratt ta' "hire-purchase" lill-konvenut Joseph Zahra l-imsemmi van u dana in forza ta' skrittura tat-2 ta' Ottubru 1991 bil-prezz ta' sitt elef hames mija u tnejn u hamsin lira (Lm6525) li minnhom l-istess Zahra kien hallas biss is-somma ta' elf sitt mija u hamsa u ghoxrin lira (Lm1625). Skond dan il-ftehim il-vettura in kwestjoni kella tibqa proprjeta' tas-socjeta attrici sakhekk ma jithallax il-prezz kollu. Inoltre s-socjeta attrici, zammet id-dritt, f'kaz li l-konvenut Zahra ma jhallax xi pagamenti u f'kaz li huwa ma joqodx ghal xi kondizzjoni ohra tal-ftehim, li tista titlob il-hlas tal-bilanc kollu eventwalment dovut u li tirtira l-vettura minghand il-konvenut Zahra sabiex din tal-ahhar tigi stmata u tinbiegh. Jirrizulta ghalhekk li l-imsemmija vettura kienet qed tintuza mill-konvenut Zahra, filwaqt li s-socjeta attrici kienet il-proprjetarja taghha;

F'hin minnhom il-konvenut Zahra kkonsenja l-“log book” tal-imsemmija vettura lill-konvenut l-iehor Mario Tonna nomine sabiex l-istess vettura tghamel tajjeb bhala rahan ghal certu ammont li kien dovut mill-istess Zahra lill-istess Tonna nomine. Dan l-ammont kien ta' circa sitt elef u hames mitt liri maltin (Lm6500) dovut in konnessjoni ma bejgh ta' xi hgieg. Jidher li Zahra naqas li jhallas l-imsemmi ammont lill Tonna, li ghalhekk ipproceda ghall-bejgh bis-subbasta tal-vettura in kwestjoni. Jirrizulta li l-konvenut Zahra kien oppona ghall-imsemmi bejgh in subbasta peress li l-vettura ma kinitx proprjeta tieghu izda kienet proprjeta ta' socjeta kummercjali u cioe tas-socjeta attrici. Nonostante din l-opposizzjoni l-bejgh sar xorta wahda u finalment l-vettura giet liberata a favur tal-konvenut Tonna nomine stess bil-prezz ta' erbat elef liri maltin (Lm4000). Il-konvenut Tonna nomine gie ammess joffri “animo compensandi”. Jirrizulta inoltre li s-socjeta attrici ghamlet rikors fl-atti tas-subbasta in kwestjoni fejn talbet li jigi revokat id-digriet li bih gie ordnat il-bejgh bis-subbasta tal-vettura in kwestjoni u b'hekk tigi sospiza s-subbasta. Din it-talba, pero', lanqas ma giet akkolta;

Is-socjeta attrici tippretendi li l-imsemmija proceduri tas-subbasta huma nulli stante li fl-istess proceduri ma kienx qed jigi esegwit titolu esekuttiv u stante li kif gia rilevat il-konvenut Zahra kien oppona ghall-bejgh bis-subbasta tal-vettura. Inoltre s-socjeta attrici tippretendi li kien hemm kolluzzjoni bejn il-konvenuti ghad-detriment taghha. F'dan l-istadju ghandu jinghad li l-allegazzjoni tas-socjeta attrici rigwardanti l-kolluzzjoni ma tirrizultax ippruvata;

L-eccezzjonijiet tal-konvenut Mario Tonna personalment gew sorvolati biz-zieda fl-okkju li giet ordnata bid-digriet tad-29 ta' Novembru 1993. B'hekk Mario Tonna hu parti fil-kawza biss bhala rapprezentant tas-socjeta “Paul Tonna Son of Santu Limited” u mhux fil-vesti tieghu personali;

L-eccezzjonijiet tal-konvenut Tonna nomine rigwardanti n-nullita tad-digriet tal-20 ta' Mejju 1996 ghandhom jigu michuda stante li l-istess eccezzjonijiet huma rritwali u mhux skond il-ligi. Semmai jista jsir appell minn dan id-digriet wara li tinghata s-sentenza finali. L-ewwel eccezzjoni tal-konvenut Tonna nomine ukoll ghandha tigi michuda stante li din mhux ibbazata fil-ligi;

Fil-meritu l-konvenut Tonna nomine qed jeccepixxi illi l-procedura tas-subbasta ma tistax tigi attakkata stante li l-vettura in kwestjoni giet illiberata validalment favur tieghu u qabel tali liberazzjoni s-socjeta attrici naqset li twaqqaf il-bejgh bis-subbasta u ghalhekk ukoll ma fadalx proceduri li jistghu jigu sospizi. Inoltre gie eccepit li hawn si tratta ta' rahan liema istitut tal-ligi huwa wiehed specjali. L-eccezzjonijiet tal-konvenut Zahra huma fis-sens li ma kienx hemm ebda kolluzzjoni bejnu u l-konvenut l-iehor Tonna, tant li huwa kien oggezzjona ghal proceduri tas-subbasta in kwestjoni ai termini tal-artikolu 1970(2) tal-Kap 16;

Dwar l-eccezzjonijiet fil-meritu mill-provi jirrizulta li l-konvenut Zahra kien offra bhala rahan lill-konvenut l-iehor Tonna nomine l-vettura in kwestjoni sabiex l-istess vettura tghamel tajjeb ghall-obbligazzjonbijiet li kellu mal-istess Tonna nomine. Skond id-disposizzjonijiet li jirregolaw l-istitut tar-ghan fil-ligi taghna, cioe' l-artikoli 1964 et seq. tal-Kodici Civili, il-kreditur, f'dan il-kaz Tonna nomine, ma setghax jiddisponi mir-ghan. Huwa seta', kif fil-fatt ghamel, jitlob li l-vettura tinbiegh bl-irkant taht is-setgha tal-qorti. L-artikolu 1970(2) jipprovdi li din it-talba ghandha tigi michuda, f'kaz li d-debitur, f'dan il-kaz Zahra, jopponi ghal-istess talba;

Jirrizulta li in effett id-debitur oppona ruhu ghat-talba sabiex isir il-bejgh bis-subbasta u ghalhekk l-istess bejgh ma setghax isir. Jidher ghalhekk li dan il-bejgh sar b'mod irritwali u konsegwentement hu null u mhux validu. Il-fatt li l-bejgh effettivament sar u li l-vettura giet liberata a favur tal-konvenut Tonna hu irrilevanti ghal-finijiet tal-ewwel talba. Hu ovvju pero' li t-tieni talba ma tista qatt tigi akkolta stante li in effett is-subbasta in kwestjoni giet finalizzata;

In vista tal-premess l-eccezzjonijiet fil-meritu tal-konvenut nomine ghandhom jigu michuda, filwaqt li l-ewwel talba tas-socjeta attrici ghandha tigi akkolta. In vista ta' dawn l-istess risultanzi l-ispejjez tal-konvenut Zahra ghandhom jithallsu mill-konvenut Tonna nomine;

Ghal dawn il-motivi :-

Tiddeciedi billi tilqa l-ewwel talba tas-socjeta attrici u b'hekk tiddikjara li l-proceduri tas-subbasta (mobbli) numru 174/92 fl-ismijiet "Mario Tonna nomine vs Joseph Zahra" huma rritwali, nulli u bla effett fil-ligi. Ghar-rigward tat-tieni talba tiddikjara li l-procediment hu esaurit stante li l-istess proceduri tas-subbasta gew konkjuzi u ghalhekk ma jistghux jitwaqqfu;

L-ispejjez kollha jithallsu mill-konvenut Tonna nomine.